

European
Commission

MASA ROTUNDĂ NAȚIONALĂ PRIVIND FINANȚAREA EFICIENȚEI ENERGETICE ÎN ROMÂNIA

11
octombrie
2018

București

Eveniment organizat în cadrul Forumurilor de Investiții în Energie Durabilă finanțat prin programul Orizont 2020 al Uniunii Europene

EASME

Cuprins

Rezumat	3
Concluzii	4
Contextul evenimentului.....	7
Prezentare introductivă.....	8
Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro	
Remarci introductive	8
Tudor Constantinescu, Consilier Principal Director General, DG ENERGIE, Comisia Europeană	8
Robert Tudorache, Secretar de Stat, Ministerul Energiei.....	9
Mihaela Virginia Toader, Secretar de Stat, Ministerul Fondurilor Europene	10
Cornel Brezuică, Președintele Administrației Fondului pentru Mediu	10
Viorel Alicuș, Director General, Direcția Generală pentru eficiență energetică, surse regenerabile, cogenerare și energie termică, ANRE	11
Ramona Ivan, Director, CEC Bank și Președinte al Comitetului pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor	11
Grupul tematic 1: SERVICII INTEGRATE DE RENOVARE A locuințelor	13
Moderator: Mihai Tudorancea, TUD Investment Consulting, în numele Asociației Municipiilor din România	
Raportor: Răzvan Munteanu, Consilierul Primarului, Sector 1 București	
Inițiativa Picardie Pass Renovation	13
Alice Morcrette, SPEE Picardie (Franța)	
Experiențele ce derivă din programele de renovare termică a blocurilor din București bazate pe finanțarea acordată de Banca Europeană de Investiții (BEI)	13
Alexandru Remus Moldoveanu, Asociația Municipiilor din România (AMR)	
Context.....	14
Întrebări cheie	15
Grupul tematic 2: REDUCEREA riscurilor asociate proiectelor privind eficiența energetică.....	16
Moderator: Ramona Ivan, Președintele Comisiei pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor	
Raportor: Oana Stamatini, Director Departament Certificate Verzi, Colliers International	
Prezentarea setului de instrumente subscrise de EFIG și a Platformei de reducere a riscului pentru investițiile în eficiență energetică (DEEP).....	16
Diana Barghazan, Direcția Generală pentru Energie, Comisia Europeană	
Prezentare pe tema schemei de credite ipotecare verzi lansată în România.....	16
Monica Ardeleanu, Director Executiv al Consiliului Român pentru Clădiri Verzi	
Context.....	17
Întrebări cheie	19
Grupul tematic 3: RENOVAREA ENERGETICĂ A CLĂDIRILOR PUBLICE	20
Moderator: Viorel Alicuș, Director General, Direcția Generală pentru eficiență energetică, surse regenerabile, cogenerare și energie termică, ANRE	
Raportor: Alexandru Petrovici, Director Executiv al Asociației Orașelor din România	
Cadru juridic pentru contractele de performanță energetice	20
Dinis Rodrigues, Expert Energetic, Banca Europeană de Investiții	

ESCO - Schema pilot în România	20
Daniela Ionescu, specialist principal în infrastructura municipală, BERD	
Context.....	21
Întrebări cheie	
Grupul tematic 4: Eficiența energetică în sectorul IMM-urilor	24
Moderator: Răzvan Grecu, Președinte, Asociația Română pentru Promovarea Eficienței Energetice (ARPEE)	
Raportor: Felix Căprariu, Membru al Consiliului de Administrație, Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii (CNIPMMR)	
Sisteme de finanțare ecologică pentru IMM-uri.....	24
Valentina Croiala, Manager de Sucursală, ProCredit Bank	
Experiențe din inițiativa EBRD RoSEFF UE	24
Stefania Racolta, Șeful Finanțării Verzi UE, BERD	
Context.....	25
Întrebări cheie	
Încheierea Sedinței plenare.....	29
Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro	

REZUMAT

Comisia Europeană, în parteneriat cu Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Fondurilor Europene din România, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și Inițiativa ONU pentru finanțarea mediului, a organizat la data de 11 octombrie 2018, în București o masă rotundă privind finanțarea eficienței energetice în România. La eveniment au participat 82 de experți din România și instituții europene care sunt implicați în finanțarea eficienței energetice în mai multe sectoare ale economiei. Au fost prezenți reprezentanți ai guvernului național, autorităților locale și regionale, ai sectorului financiar, reprezentanți ai proprietarilor de locuințe, ai dezvoltatorilor de proiecte din domeniu și ai lanțului de aprovizionare pentru renovări termice.

Obiectivul mesei rotunde naționale a fost inițierea unui dialog între părțile interesate importante din România cu privire la modul de îmbunătățire a accesului la finanțare pentru investițiile în eficiența energetică, precum și identificarea obiectivelor comune și a eventualelor îmbunătățiri care ar putea fi realizate în actualul cadru de politici și practici de afaceri.

Obiectivul acestei întâlniri a fost acela de a stimula discuțiile privind:

1. Modul de susținere a proprietarilor de locuințe pe parcursul întregii proceduri de renovare energetică, și anume identificarea măsurilor de eficiență energetică, selectarea companiilor de construcții, supravegherea lucrărilor, structurarea planului de finanțare etc., pe baza ideii că un serviciu integrat („ghișeu unic”) poate simplifica într-o mare măsură procesul de renovare și, astfel, determinând creșterea ratelor de renovare.
2. Propunerile EEFIG (baza de date DEEP și setul de instrumente subscrise), precum și practica emergentă a creditelor ipotecare ecologice, prin analizarea modului în care evaluarea profilului de risc al investițiilor în eficiența energetică poate fi îmbunătățită pentru a face ca eficiența energetică să devină mai atrăgătoare pentru sectorul bancar.
3. Modul de creștere al ratelor de renovare pentru clădirile publice, care este de cele mai multe ori limitat de capacitatea proprietarilor de clădiri publice de a identifica și implementa proiecte de eficiență energetică. Contractele de performanță energetică ar putea reprezenta o parte a soluției, dar piața în domeniu trebuie dezvoltată și structurată.
4. Modul de depășire a lipsei de capacitate în identificarea și implementarea investițiilor în eficiența energetică precum și a bonității scăzute a IMM-urilor. Ce tip de servicii integrate (ghișeu unic) ar putea fi propus IMM-urilor pentru a crește investițiile în domeniul eficienței energetice?

După încheierea acestui eveniment, va mai fi organizată o masă rotundă pe baza rezultatelor.

Concluzii

Rezultatele obținute de la discuțiile în profunzime a celor patru grupuri tematice, au fost rezumate de către raportori ca fiind:

Sesiunea tematică 1: Servicii integrate de renovare a locuințelor

- Există nevoia și interesul pentru crearea unor mecanisme de dezvoltare tip „ghișeu unic”/per proiect. Acesta ar putea fi, de exemplu, realizat de autoritățile publice în colaborare cu agențiile energetice. Ar trebui pornite programe pilot
- Trebuie elaborată schema certificatelor albe, astfel încât să poată fi finanțate o parte din costurile de renovare. Pentru acest lucru este nevoie de schimbări în cadrul legislativ
- Este nevoie de o platformă de dialog continuă între autoritățile locale și Ministerul Dezvoltării Regionale pentru a putea astfel împărtăși cele mai bune practici și schimburi privind problemele cu care se confruntă localitățile în legătură cu dezvoltarea proiectelor. Aceasta ar trebui să implice asociațiile care reprezintă diferitele localități
- Una dintre nevoile specifice este de mai multă comunicare pe tema granturilor ELENA/PDA (BEI și H2020) care pot ajuta la lansarea programelor de investiții. Autoritățile locale au în prezent foarte puține cunoștințe despre aceste posibilități, iar acestea nu au fost încă utilizate în România
- Prin urmare, este necesară implicarea mai activă a asociațiilor de proprietari de locuințe în cadrul acestor proiecte ceea ce le va permite acestora să-și asume mai multă responsabilitate. Aceștia ar trebui să discute, totodată, nivelul de cofinanțare necesar din partea proprietarilor de locuințe în cadrul programului FEDR
- Cerințele legale pentru toate localitățile cu o populație de peste **5.000** de locuitori în vederea realizării unui inventar al clădirilor al consumului de energie și pe această bază pregătirea unui plan de acțiune privind eficiența energetică, trebuie să fie puse în aplicare și monitorizate mai eficient. De la nivel județean/regional s-ar putea oferi asistență în acest domeniu, în timp ce ANRE ar fi responsabil pentru monitorizarea globală
- Este necesară modificarea legii privind PV, care nu permite asociațiilor proprietarilor de locuințe să vândă în rețea (dacă nu dețin o licență ca producător de energie electrică). Acest lucru este discutat cu DG COMP deoarece a existat o problemă legată de legislația ajutoarelor de stat; se caută în acest moment o soluție în temeiul Regulamentului De minimis.

Sesiunea tematică 2: Reducerea riscurilor asociate proiectelor privind eficiența energetică

- Este nevoie de o nouă întâlnire și discuții regulate - Asociația Română a Băncilor a propus invitarea ministerelor de resort și a altor părți interesate relevante și găzduirea acestor întâlniri în cadrul asociației bancare. Acest lucru ar putea oferi totodată un cadru pentru înființarea diferitelor grupuri de lucru sau de coordonare pe teme specifice

- Există deja câteva instrumente dedicate eficienței energetice, dar trebuie dezvoltate mult mai mult
- Există apetitul băncilor pentru un sistem de garantare, dar acesta trebuie să fie bine proiectat (băncile ar trebui să fie consultate în acest sens)
- Pentru a stimula cererea, accentul trebuie pus pe educația financiară și pe îmbunătățirea cadrului de reglementare (spre exemplu, reglementările bancare naționale ar putea fi relaxate în ceea ce privește cerințele de creditare și/sau eliminarea limitării actuale la termenul de 5 ani pentru creditele de consum)
- Este necesară sensibilizarea populației și companiilor cu privire la posibilitatea de a împrumuta bani pentru a investi în eficiența energetică
- Există nevoia de stabilirea unei referințe pentru proiectele privind eficiența energetică și a unor prevederi recunoscute pe care băncile să le poată folosi pentru a-și dezvolta propriile produse.

Sesiunea tematică 3: Renovarea energetică a clădirilor publice

- Este necesară revizuirea și consolidarea cadrului juridic; ANRE conduce un grup de lucru în acest sens, care trebuie să abordeze un set foarte mare de reglementări. Au fost menționate patru puncte specifice de discuție și revizuire: Achiziții publice, Proprietate de patrimoniu, Audit energetic, Certificarea companiilor ESCO
- Este nevoie de expertiză la nivel județean privind gestionarea energiei și dezvoltarea de proiecte pentru a remedia lipsa de capacitate a autorităților din localitățile mici (cu mai puțin de 20.000 de locuitori)
- Este nevoie de garanții pentru ESCO altfel încât să se poată suplini capacitatea lor financiară redusă
- Este necesar să se găsească o modalitate de a combina EPC și FEDR, deoarece în prezent concurența dintre ele este contraproductivă și împiedică dezvoltarea pieței CPE
- În ceea ce privește înregistrarea în contabilitate a contractelor de performanță energetică (CPE), ar putea exista o verificare a conformității cu prevederile legale a acestor tip de contracte de către o entitate (care ar putea deveni un fond de garantare care să ofere și garanții companiilor de tip ESCO în cadrul contractelor ESCO cu autoritățile publice), ținând cont că de la autoritatea națională de statistică nu se poate aștepta să facă acest lucru
- Este necesar să se țină seama de variațiile prețului energiei (permiterea ajustării prețului în contractul de distribuție prin care astfel, sa se distribuie riscurile), precum și de schimbarea statutului din consumator în prosumator.

Sesiunea tematică 4: Eficiența energetică în sectorul IMM-urilor

Concluzii:

- Există nevoia, dar și interesul de a promova o abordare unică, eventual în legătură cu o platformă națională, cu informații standardizate despre măsuri și cifre-cheie (ar putea fi, de asemenea, combinate cu proceduri standardizate). Platforma ar putea fi bazată pe experiența dobândită deja de la BERD, BEI, Fondul Român pentru Eficiența Energiei și portofoliile băncilor - inclusiv instrumente (precum cel dezvoltat de EEFIG/DEEP)
- Platforma ar putea fi utilizată de diverși promotori/suținători/facilitatori ai proiectelor IMM-urilor (municipalități, regiuni, asociații profesionale etc.)
- În cadrul sesiunii a fost propusă înființarea unui grup de lucru pentru a discuta posibila realizare a unei astfel de platforme
- Există o bună experiență în ceea ce privește fondurile de garantare pentru IMM-uri (BEI) care ar putea fi folosită în sectorul IMM-urilor. Un fond de garantare ar putea fi legat de platforma menționată mai sus
- Există o nevoie specială de asistență tehnică în favoarea IMM-urilor pentru a le oferi sprijin atunci când e vorba de identificarea, documentarea și implementarea proiectelor de eficiență energetică. Ar trebui să se aibă în vizor stabilirea unor sisteme naționale de sprijin, de exemplu legate de activitățile de sensibilizare, de gestionarea energiei și de auditurile energetice
- Este necesar să se stimuleze utilizarea auditurilor energetice pentru IMM-uri și să se crească prin aplicarea prevederilor acestora a investițiilor în domeniu
- Este necesar să se îmbunătățească corelația dintre gestionarea energiei și accesul la finanțare. Gestionarea energiei va contribui la identificarea măsurilor și la furnizarea de dovezi statistice privind consumul și economiile de energie
- Implicarea companiilor ESCO a fost menționată ca parte a soluției, însă schimbările în cadrul legislativ sunt necesare pentru dezvoltarea pieței ESCO/CPE.

CONTEXTUL EVENIMENTULUI

În cadrul inițiativei „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente”, Comisia Europeană organizează o serie de „Forumuri pentru investiții în energie durabilă” (SEI Forums) pentru a consolida capacitatea părților interesate din sectorul public și cel privat de a dezvolta programe de investiții și programe de finanțare la scară largă. Informații privind evenimente anterioare și viitoare pot fi găsite pe pagina de [internet a SEI Forums](#).

O conferință publică inițială privind finanțarea eficienței energetice în România, Ungaria și Bulgaria a avut loc la București, pe 1 februarie 2018. Acest eveniment a reunit 182 de participanți cu experiență în finanțarea eficienței energetice din partea sectorului financiar, din partea guvernelor naționale, a dezvoltatorilor de proiecte, a lanțului de aprovizionare pentru renovări termice și a agențiilor locale și regionale.. Prezentările și lucrările din cadrul evenimentului pot fi găsite [aici](#) și reprezintă o lectură utilă referitoare la masa rotundă națională.

PREZENTARE INTRODUCTIVĂ

Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro

Remarci introductive

Tudor Constantinescu, Consilier Principal Director General, DG ENERGIE, Comisia Europeană

DI Tudor Constantinescu a prezentat informații referitoare la revizuirea Directivei privind eficiența energetică în legătură cu acordul provizoriu încheiat în iunie 2018. Punctele-cheie: include un obiectiv al UE de economisire a energiei pentru 2030, de 32,5% (comparativ cu proiecțiile din 2007), o revizuire a acestui obiectiv în 2023 și o reducere reală a consumului de energie finală în temeiul articolului 7 de 0,8% pe an. Totodată, urmărește să ofere consumatorilor informații mai bune prin măsurarea și facturarea individuală a energiei termice.

Mai mult decât atât, el a prezentat aspecte legate de modificarea Directivei privind performanța energetică a clădirilor (iunie 2018). Această revizuire introduce modificări direcționate către actuala directivă care vizează accelerarea renovării rentabile a clădirilor existente, cu viziunea unui stoc de clădiri fără emisii de CO₂ până în 2050 și mobilizarea investițiilor. În plus, revizuirea

sprijină infrastructura electro-mobilă și introduce noi prevederi pentru a îmbunătăți tehnologiile inteligente și sistemele tehnice de construcție, inclusiv automatizarea.

În cadrul noilor revizuirii EPBD, țările UE vor trebui să stabilească strategii mai puternice de renovare pe termen lung. Se va introduce un sistem european comun pentru evaluarea gradului de pregătire a clădirilor pentru soluții inteligente, opțional pentru statele membre. Se va acorda atenție specială renovărilor majore și clădirilor cu cele mai slabe performanțe energetice.

Mai mult decât atât, Directiva EPBD include obligația statelor membre de a facilita accesul la mecanisme adecvate pentru agregarea proiectelor, reducerea riscurilor percepute din proiectele privind eficiența energetică, utilizarea fondurilor publice, orientarea investițiilor și furnizarea de instrumente consultative accesibile și transparente.

Factorii critici în ceea ce privește punerea în aplicare a Directivei EPBD sunt următoarele: renovarea clădirilor trebuie să facă mai mult, finanțarea să dețină un rol mai important și TIC trebuie să aibă o contribuție mai mare.

În ceea ce privește utilizarea mai eficientă a fondurilor publice, prioritățile strategice includ utilizarea mai intensă a instrumentelor financiare, stabilirea de platforme de finanțare flexibile la nivel național, combinarea diferitelor componente ale finanțării publice (cum ar fi, ESIF, EFSI), instrumente online de cartografiere a UE pentru a înțelege modul în care fondurile publice pot sprijini eficiența energetică în Europa și inițiativele, pentru a face Contractul de performanță energetică mai accesibil sectorului public.

DI Constantinescu a prezentat de asemenea programul BEI ELENA, care finanțează asistența pentru dezvoltarea de proiecte și care nu a fost încă implementat în România. S-a dovedit a fi un instrument eficient pentru promovarea investițiilor în eficiența energetică.

Prezentare

Robert Tudorache, Secretar de Stat, Ministerul Energiei

DI Tudorache s-a referit inițial la strategia energetică a României care se bazează pe cinci obiective strategice cheie: securitatea energetică, piețele competitive de energie și energia curată, precum și buna guvernare în sectorul energetic și aprovizionarea cu energie la prețuri accesibile, ceea ce presupune reducerea sărăciei energetice și o mai bună protecție a consumatorilor vulnerabili.

Unul dintre domeniile-cheie ale intervenției strategice pune accentul pe programele de creșterea eficienței energetice a locuințelor. În România, sărăcia energetică este mai degrabă o consecință a veniturilor scăzute, decât a unor prețuri ridicate la energie, însă consumul ridicat de energie specific pentru încălzire creează problema.

El a declarat că investițiile în Eficiența Energetică s-au dovedit a fi unul dintre mijloacele importante pentru o tranziție către o societate cu emisii scăzute de carbon și este totodată importantă pentru asigurarea aprovizionării cu energie, a activităților economice, crearea de locuri de muncă și pentru îmbunătățirea nivelului general de trai.

România a depus eforturi semnificative pentru a implementa măsuri de eficiență energetică. Cu toate acestea, există încă un potențial ridicat de exploatat și, în acest context, este important să se examineze barierele cu care încă se confruntă proiectele de eficiență energetică, și anume în

cea ce privește politicile energetice , cadrul de reglementare și, în mod special, constrângerile de tip financiar. În ceea ce privește politicile și reglementările, Ministerul este foarte conștient de posibilele măsuri care trebuie luate și lucrează îndeaproape cu autoritatea de reglementare, însă problema financiară rămâne deschisă pentru discuții. Utilizarea fondurilor publice nu este suficientă pentru a exploata potențialul existent. Este esențial să se atragă fonduri private. În acest context, politica energetică trebuie să creeze condiții mai favorabile pentru investiții, care să încurajeze cererea de eficiență energetică. Pentru aceasta, este nevoie să se transmită bunele practici pentru înțelegere și învățare.

Ministerul va continua să monitorizeze cu atenție politicile sectorului în ceea ce privește aspectul financiar și va considera, de asemenea, în acest sens, concluziile acestei mese rotunde.

Mihaela Virginia Toader, Secretar de Stat, Ministerul Fondurilor Europene

Din perspectiva fondurilor europene, eficiența energetică a fost unul dintre obiectivele principale de programare din ultima perioadă și va continua să reprezinte un aspect important și după 2020. 30% din fondurile de dezvoltare regională sunt alocate pentru domeniul eficienței energetice și sunt completate de fondurile pentru dezvoltare durabilă din fondul de coeziune, care este, de asemenea, legată de EE.

EE reprezintă o prioritate clară în cadrul programării la nivel național. Numeroase proiecte EE au fost finanțate pentru clădiri rezidențiale și publice și parțial bazate pe obligația de a transpune directivele UE. Fondurile UE au fost completate de fonduri naționale substanțiale. Fondurile au susținut totodată promovarea SRE (în special în ceea ce privește energia eoliană și PV) și, în ultima perioadă de programare , energia geotermală și energia provenită din biogaz .

În ceea ce privește clădirile rezidențiale, există deja numeroase proiecte, dar există o mare nevoie de a sprijini în special asociațiile proprietarilor de locuințe în atragerea de fonduri, inclusiv eliminarea barierelor sociale legate de împărțirea proprietății comune a proiectelor EE în cadrul acestor asociații.

Este necesar să se discute despre cum să se găsească combinația potrivită de intervenții, făcând astfel ca proiectele de eficiență energetică să fie mai atractive pentru diferitele grupuri-țintă.

Cornel Brezucă, Președintele Administrației Fondului pentru Mediu

Administrația Fondului de Mediu este o instituție publică coordonată de Ministerul Mediului, finanțată integral din propriile venituri. Obiectivul principal al AFM este finanțarea și implementarea mai multor categorii de programe pentru dezvoltarea durabilă a României și îmbunătățirea infrastructurii de mediu. De la începutul programului, în 2005, AFM a contractat proiecte cu o valoare totală de aproape 130.000.000 de euro. Un milion de cetățeni au beneficiat de program.

AFM a finanțat instalarea sistemelor de încălzire utilizând energii regenerabile, inclusiv înlocuirea sistemelor tradiționale existente. În perioada 2010-2018, AFM a finanțat 44.547 astfel de sisteme în gospodării, cu o valoare de aproximativ 44.310.000 Euro, inclusiv panouri solare și pompe de căldură.

AFM a elaborat o schemă de ajutor de stat pentru finanțarea instalațiilor care produc energie electrică din surse regenerabile de energie, cu o putere limitată de până la 3 kWh și conectarea acestor instalații la rețeaua națională de electricitate. Beneficiarii sunt gospodăriile (prosumatorii). Bugetul este de 124.000.000 Euro din care suma de 115.000.000 Euro provine din fonduri UE; 9.000.000 de euro de la AFM. În acest moment, ghidul de finanțare este în dezbatere publică și se așteaptă a fi lansat până la sfârșitul anului 2018.

Prezentare

Viorel Alicuș, Director General, Direcția Generală pentru eficiență energetică, surse regenerabile, cogenerare și energie termică, ANRE

DI Alicuș a făcut referire la obiectivele UE pentru EE și SRE și a subliniat că, în mod special pentru obiectivul EE, există multe provocări pentru România. În ceea ce privește energia regenerabilă, România a depășit obiectivul pentru anul 2020, dar există mari provocări în raport cu obiectivul din 2030, inclusiv consolidarea rețelei de energie electrică pentru integrarea mai multor SRE.

El s-a referit la lucrările de analiză realizate în legătură cu grupul de lucru creat pentru dezvoltarea pieței ESCO și care este condus de ANRE. În prezent, nu există piață pentru contractele ESCO/EPC și, de fapt, niciun proiect ESCO nu are legătură cu clădirile publice, în ciuda unui interes ridicat. Barierele identificate sunt similare cu cele din restul Europei.

Problemele legate de contractele ESCO sunt legate de evaluarea inițială a clădirilor. A fost o greșală ca această evaluare să se bazeze pe aspecte generale, mai degrabă decât pe segmentarea evaluării pe diferite elemente și probleme legate de clădiri.

Există mai multe probleme legate de cadrul legislativ și, după lungi discuții, s-a constatat că problema este foarte complexă, în special după discuția cu BEI. S-a concluzionat că există necesitatea de a facilita o discuție în cadrul unui grup interministerial și Guvernul a fost invitat să sprijine acest lucru.

În acest context, sunt necesare eforturi speciale pentru a pune în aplicare directivele UE revizuite.

Ramona Ivan, Director, CEC Bank și Președinte al Comitetului pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor

Dna Ivan a subliniat importanța eficienței energetice cu referire la securitatea energetică, reducerea impactului negativ asupra mediului și reducerea costurilor la nivelul companiei/gospodăriei.

Ea a declarat că este necesar ca băncile să fie mai concentrate pe înțelegerea proiectelor de eficiență energetică pentru a le sprijini astfel, într-un mod mai eficient. Sectorul bancar românesc a fost implicat într-un număr de programe, inclusiv în cele finanțate prin fonduri structurale și fonduri europene, din care se pot desprinde diverse experiențe și învățăminte, inclusiv din exemple bune.

Ea a subliniat complexitatea aspectului financiar și a evidențiat experiența diferiților beneficiari ai împrumuturilor. Beneficiarii cu proiecte mai mici (adică IMM-urile, gospodăriile) au la dispoziție resurse proprii limitate comparativ cu costul proiectelor și cu capacitatea limitată de a evalua

impactul proiectelor. Aceștia vor depinde în mod obișnuit de fondurile proprii sau de fondurile provenite de la instituțiile financiare internaționale sau din programele europene cu dobânzi subvenționate sau subvenții. Beneficiarii care reprezintă proiecte mai mari (companii mari, IMM-uri, asociații de proprietari etc.) înregistrează de obicei costuri ridicate în avans și un timp mai îndelungat de recuperare a investițiilor.

Este important să se dezvolte scheme de garantare și produse standardizate, precum și programe de asistență tehnică care să implice experți cu expertiza necesară pentru a putea minimiza riscurile. În ceea ce privește sprijinirea proiectelor mai mici, este necesar să se creeze facilități speciale prin intermediul băncilor comerciale.

Prezentare

GRUPUL TEMATIC 1: SERVICII INTEGRATE DE RENOVARE A LOCUINȚELOR

Moderator: Mihai Tudorancea, TUD Investment Consulting, în numele Asociației Municipiilor din România

Raportor: Răzvan Munteanu, Consilierul Primarului, Sector 1 București

Inițiativa Picardie Pass Renovation

Alice Morcrette, SPEE Picardie (Franța)

Alice Morcrette a prezentat un exemplu concret de servicii integrate de renovare în Picardie, care a primit sprijin prin intermediul programului ELENA. Serviciul Public de Eficiență Energetică ([SPEE](#)) este un serviciu integrat pentru renovarea energetică a clădirilor rezidențiale, ce oferă consultanță și finanțare pentru proiectele de modernizare termică ale proprietarilor de case private. A fost creat de Consiliul Regional al Picardiei.

Compania de servicii publice pentru EE asistă proprietarii de case în implementarea măsurilor EE, acționând ca un ghișeu unic, la început cu sfaturi, în continuare printr-un audit energetic, definind setul optim de măsuri EE, contractând și supraveghind lucrările și acordând finanțare pe termen lung (fie direct, fie în cooperare cu băncile comerciale).

[Prezentare](#)

Experiențele ce derivă din programele de renovare termică a blocurilor din București bazate pe finanțarea acordată de Banca Europeană de Investiții (BEI)

Alexandru Remus Moldoveanu, Asociația Municipiilor din România (AMR)

DI Moldoveanu și dl Răzvan Munteanu, Sectorul 1 din București și-au prezentat experiența de lucru cu împrumuturile BEI (2009-2017), care constau în principal în faptul că municipalitatea oferă renovări gratuite.

Aceasta este o experiență interesantă, deoarece au fost investiți 353 milioane de euro, inclusiv 147 milioane de euro de la BEI. În total, au fost renovate 42.539 apartamente în 839 blocuri. Proiectul în primul rând creează o referință tangibilă în termeni de renovare energetică.

[Prezentare](#)

În urma prezentărilor s-a discutat despre rata de cofinanțare care ar trebui să fie așteptată din partea gospodăriilor în cadrul granturilor FEDR; în prezent, FEDR(împreună cu bugetul de stat) finanțează 60% din investiții, cu 40% provenind de la autoritățile locale și gospodăriile populației - în principiu 20% fiecare, dar în realitate deseori este de 40% din partea municipalității.

Context

Acest grup de lucru s-a concentrat pe modul de susținere a proprietarilor de locuințe pe parcursul întregii proceduri de renovare energetică, și anume identificarea măsurilor de eficiență energetică, selectarea companiilor de construcții, supravegherea lucrărilor, structurarea planului de finanțare etc., pe baza ideii că un serviciu integrat („ghișeu unic”) poate simplifica într-o mare măsură procesul de renovare și, astfel, determinând creșterea ratelor de renovare.

Conferința publică a subliniat necesitatea de a reuni toate părțile interesate și de a favoriza o abordare integrată care să implice transferul de cunoștințe, precum și consolidarea capacităților.

Mai mulți vorbitori au subliniat necesitatea implicării mai eficiente și a responsabilizării cetățenilor, inclusiv prin acordarea de asistență Asociațiilor de Blocuri pentru atragerea de fonduri (cum ar fi asociațiile proprietarilor de locuințe). Sărăcia energetică a fost menționată ca o problemă deosebită, iar EE ca un potențial mijloc de a remedia acest aspect.

Totodată, a fost evidențiată importanța acordării de asistență orașelor/autorităților publice în rolul lor de facilitatori pentru investițiile EE în sectorul privat. În acest context, agențiile energetice în special, au atras atenția asupra faptului că orașele și regiunile din România pot beneficia și ar trebui să depună eforturi pentru a beneficia mai mult de programul ELENA și de banii gestionați în cadrul programului Orizont 2020 pentru asistență în dezvoltarea de proiecte.

Există multe bariere financiare și non-financiare care afectează sectorul rezidențial, bariere cum ar fi: conștientizarea scăzută a cetățenilor cu privire la avantajele multiple ale modernizărilor energetice, prioritățile concurențiale ale gospodăriilor sau lipsa competențelor adecvate pentru realizarea unei renovări de înaltă calitate. Într-adevăr, majoritatea proprietarilor de locuințe sunt „neprofesioniști” atunci când vine vorba de domeniul de renovare, cu atât mai mult cu privire la renovarea energetică. Procesul de renovare energetică ar trebui să fie făcut cât mai ușor și mai atractiv pentru ei.

Exemplul Picardie prezentat de Alice Morcrette este un exemplu concret de serviciu integrat de renovare la domiciliu, adaptat pentru a face față tuturor acestor provocări. De asemenea, au apărut câteva experiențe promițătoare în abordarea tematicii specifică renovării clădirilor cu mai multe familii. Acestea includ proiecte din Italia cu experiența din Padova prin Proiectul [PadovaFIT](#); în Franța, cu [renovarea Picardie Pass](#) și [Energii Posit'IF](#); și în Letonia prin Proiectul [SUNSHINE](#).

Întrebări cheie

- 1.1. Care ar trebui să fie componentele cheie ale unui serviciu de tip „ghișeu unic”, cele mai adecvate pentru a răspunde nevoilor sectorului rezidențial din România? Ce actori trebuie să se implice într-un ghișeu unic (agenții energetice, municipalități, autorități regionale, bănci, companii de tip ESCO, altele...)?
- 1.2. Ce modificări juridice sunt necesare pentru a îmbunătăți accesul la finanțare pentru locuințe multifamiliale/case unifamiliale?
- 1.3. Cum pot fi îmbunătățite disponibilitatea gospodăriilor de a contracta împrumuturi pentru renovarea locuinței? Ce rol ar putea avea municipalitățile pentru sporirea gradului de conștientizare și încredere cu privire la acest proces?
- 1.4. Ce tipuri de programe destinate consolidării capacităților și acordării de asistență sunt necesare și pentru care actori?

GRUPUL TEMATIC 2: REDUCEREA RISCURILOR ASOCIATE PROIECTELOR PRIVIND EFICIENȚA ENERGETICĂ

Moderator: Ramona Ivan, Președintele Comisiei pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor

Raportor: Oana Stamatina, Director Departament Certificate Verzi, Colliers International

Prezentarea setului de instrumente subscrise de EEFIG și a Platformei de reducere a riscului pentru investițiile în eficiență energetică (DEEP).

Diana Barglazan, Direcția Generală pentru Energie, Comisia Europeană

Diana Barglazan a prezentat setul de instrumente subscrise de EEFIG și DEEP, explicând de asemenea cum funcționează în cadrul inițiativei „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente” (lb. eng. SFSB) activitatea de reducere a riscurilor investițiilor în eficiența energetică. Discuția s-a concentrat ulterior pe modul în care aceste instrumente ar putea fi folosite; s-a sugerat că elaborarea unei baze de date naționale ca DEEP ar putea fi utilă, dar nu s-a ajuns la un acord mai amplu asupra acestui aspect. Diana Barglazan a sugerat că luarea în considerare a contribuției la DEEP ar putea fi o opțiune mai bună, pentru că platforma există și permite analiza subgrupurilor de date (de exemplu, date naționale).

Prezentare

Prezentare pe tema schemei de credite ipotecare verzi lansată în România

Monica Ardeleanu, Director Executiv al Consiliului Român pentru Clădiri Verzi

Co-prezentatori: Eliza Gheorghe, Manager, Raiffeisen Bank și Ana Maria Ciortan, Director adjunct, Alpha Bank.

Monica Ardeleanu (Consiliul Român al Clădirilor Verzi) a prezentat schema ipotecară verde lansată în România. Dânsa a insistat asupra necesității de a implica atât experți tehnici, cât și instituții financiare încă din faza incipientă a proiectelor și a prezentat multe exemple de clădiri verzi (case, vile, dar și clădiri de apartamente). În a doua parte a prezentării, reprezentanții Raiffeisen Bank și Alpha Bank au realizat o prezentare a programului din punctul de vedere al băncilor și au explicat de ce băncile au decis să se implice în aceste inițiative și au furnizat detalii cu privire la condițiile care se aplică. Alpha Bank oferă finanțare pentru achiziționarea de case, construcții sau renovări (un proiect de renovare este considerat verde atunci când cel puțin 60% din materialele folosite sunt verzi).

Prezentare Monica Ardeleanu

Prezentare Eliza Gheorghe

Prezentare Ana Maria Ciortan

Următoarele discuții s-au axat pe importanța dialogului, utilitatea garanțiilor, necesitatea consultării sectorului financiar pentru toate propunerile legislative care implică instrumente financiare, importanța standardelor și a certificării, avantajele fiscale utilizate în unele municipalități (impozitul pe proprietate), soluțiile pentru sporirea cererii de finanțare pe piață, beneficiile multiple ale eficienței energetice, educația financiară, cadrul de reglementare adecvat.

În ceea ce privește concluziile, vă rugăm să consultați rezumatul prezentat mai sus.

Context

Această sesiune s-a axat pe propunerile EEFIG (baza de date DEEP și setul de instrumente subscrise), precum și practica emergentă a creditelor ipotecare verzi, prin analizarea modului în care evaluarea profilului de risc al investițiilor în eficiența energetică poate fi îmbunătățită pentru a face ca eficiența energetică să devină mai atrăgătoare pentru sectorul bancar.

În condițiile actuale de piață, proiectele de eficiență energetică nu sunt suficient de atractive pentru investitori. Dimensiunea redusă a multor astfel de proiecte și lipsa de standardizare sunt printre factorii care stau la baza acestei situații. Băncile adesea încheie contracte de împrumut pe baza solvabilității clienților lor sau a valorii proprietății ce este subiectul acestor proiecte, în timp ce beneficiile care decurg din îmbunătățirea eficienței energetice nu sunt deseori luate în considerare. Grupul Instituțiilor Financiare pentru Eficiență Energetică (lb. eng.: Energy Efficiency Financial Institutions Group, EEFIG) a publicat în 2015 un [raport care](#) evidențiază, printre altele, următoarele probleme:

(1) Lipsa dovezilor cu privire la performanța investițiilor în eficiența energetică face ca beneficiile și riscul financiar să fie mai greu de evaluat.

(2) Lipsa procedurilor și a standardelor convenite de comun acord privind subscrierea de investiții în eficiența energetică mărește costurile aferente tranzacțiilor.

Totodată, nevoia de standardizare a fost subliniată în conferința publică românească, pe lângă nevoia de a stabili o legătură mai strânsă între toți actorii relevanți care lucrează în domeniu și nevoia de mai multă educație și formare în domeniul EE. În acest context, EE ar trebui introdusă ca un stil de viață, o alegere pentru o viață sănătoasă. Și consumatorii sau clienții ar trebui să fie implicați în mod pro activ de către bănci.

Conferința publică a inclus prezentări care oferă o imagine de ansamblu asupra activității desfășurate în vederea standardizării proiectelor de eficiență energetică în cadrul proiectului [Proiectul de încredere în investitori \(ICP-Europe\)](#) și produsele EEFIG de risc, [setul de instrumente subscrise](#) și [DEEP](#).

ICP urmărește să standardizeze procesul de dezvoltare a proiectului și include monitorizarea procesului de dezvoltare a proiectului pentru a putea îmbunătăți gradul de fiabilitate. Această certificare reduce costurile de risc și cele cu verificarea prealabilă.

Setul de instrumente subscrise de EEFIG oferă îndrumări instituțiilor financiare (și altor părți interesate) cu privire la modul de evaluare a riscurilor și a avantajelor asociate investițiilor în eficiența energetică, aducând un limbaj comun în evaluarea acestora și contribuie la crearea de proiecte mai bine aliniate nevoilor instituțiilor financiare.

Pentru a aborda lipsa datelor disponibile, Comisia Europeană, în colaborare cu EEFIG, a dezvoltat [Platforma de reducere riscuri în eficiența energetică](#) (DEEP). DEEP este o bază de date de tip „open source” folosită pentru monitorizarea performanței investițiilor în eficiența energetică și analiză comparativă a acestora, pe baza informațiilor din cadrul proiectelor implementate. Obiectivul principal al DEEP este de a îmbunătăți înțelegerea riscurilor reale (în mod special a riscurilor de performanță) și a beneficiilor investițiilor în eficiența energetică bazate pe date din piață. DEEP furnizează deja informații de analiză comparativă, dar conține informații limitate. Există peste 10.000 de proiecte acoperite de DEEP, însă acoperirea geografică este neuniformă: pentru România, de exemplu, există doar 8 proiecte imobiliare și 1 proiect industrial.

A fost realizată, de asemenea, o [prezentare](#) a liniilor de credit recent elaborate de BERD pentru sectorul rezidențial ([GEFF](#)). GEFF oferă finanțare prin băncile comerciale locale care sunt **Banca Transilvania** și **UniCredit**. Finanțarea este supusă criteriilor uzuale și procesului de evaluare a fiecărei bănci. Băncile pot utiliza GEFF pentru a crea produse ipotecare astfel încât să poată finanța construirea de case eficiente din punct de vedere energetic sau pentru a îmbunătăți eficiența energetică a locuințelor existente.

O inițiativă promițătoare în România este **Programul ipoteca verde**, care a fost [prezentat](#) la Conferința publică de către [Romania Green Building Council](#) (RoGBC). Aceștia au dezvoltat împreună cu Raiffeisen Bank acest program bazat pe o certificare inovatoare pentru Case verzi, cu scopul de a evalua și recunoaște proiectele rezidențiale de cea mai înaltă performanță, utilizând principiile durabile de construcție. Finanțarea preferențială permite dezvoltatorului de proiecte să investească din timp în proiectarea ecologică esențială și alte soluții astfel recompensând proprietarul casei cu o locuință de o calitate mai bună și cu un cost lunar de întreținere mai mic. Ipoteca verde se aplică numai pentru clădirile certificate de RoGBC în cadrul programului „Casa verde”. Ipoteca verde oferă prețuri ipotecare reduse pentru potențialii clienți interesați de achiziționarea unei case de înaltă performanță energetică, în concordanță cu liniile directe stabilite de Consiliul pentru clădiri verzi din România (RoGBC) privind eficiența energetică superioară și considerentele de mediu. În acest moment, există 19 proiecte, inclusiv 5.850 de apartamente sau vile certificate sau în proces de certificare (conform datelor disponibile la data de 1 februarie 2018).

Mai multe despre Ipoteca verde

Un **credit ipotecar eficient din punct de vedere energetic** este unul care este folosit pentru finanțarea achiziționării unei clădiri eficiente din punct de vedere energetic sau a unei clădiri care va fi renovată la un nivel mai ridicat de eficiență energetică. Scăderea facturilor la energie care rezultă din nivelurile ridicate ale eficienței energetice poate reduce riscul de neplată, în timp ce valoarea crescută a proprietății ar trebui să permită creditorilor să ofere sume mai mari de împrumut și/sau rate ale dobânzii mai mici.

În acest moment, nu există o definiție clară a unui credit ipotecar verde, deoarece creditorii diferiți oferă consumatorilor opțiuni diferite. Pentru a soluționa această problemă și pentru a contribui la creșterea pieței creditelor ipotecare verzi, Federația Europeană a Creditelor ipotecare și Consiliul

European al Obligațiilor (EMF-ECBC) au demarat [Inițiativa privind creditele eficiente din punct de vedere energetic](#) / (lb. eng.: Energy Efficient Mortgages Initiative, EeMAP).

Scopul proiectului EeMAP, finanțat de Comisia Europeană prin intermediul programului Orizont 2020, este de a crea o ipotecă standardizată pentru eficiență energetică, prin care proprietarii de clădiri să fie stimulați, prin condiții de finanțare preferențiale legate de ipotecă, să îmbunătățească eficiența energetică a proprietății lor, sau să dobândească o proprietate deja eficientă din punct de vedere energetic.

Dezvoltarea și furnizarea programelor naționale bazate pe credite ipotecare verzi se confruntă încă cu diverse provocări. Etapa pilot a fost lansată în iunie 2018, cu 37 de bănci și mai multe federații bancare naționale, inclusiv Asociația Română a Băncilor.

Întrebări cheie

- 2.1. Cum putem îmbunătăți disponibilitatea datelor în România? Ce date ar putea fi disponibile pentru România care ar putea fi incluse în mecanisme precum baza de date DEEP?
- 2.2. Cum poate fi utilizat în mod [optim](#) în România [setul de instrumente subscribe](#) realizat de EEEFIG? Ce tip de sprijin este necesar pentru a încuraja diseminarea și adoptarea sa? Ce instituții și persoane ar putea fi susținători importanți?
- 2.3. Ce rol ar putea juca fondurile de garantare pentru sprijinirea creșterii investițiilor în eficiența energetică? Cum pot fi cel mai bine structurate astfel de mecanisme de sprijin pentru a răspunde nevoilor sectorului bancar?
- 2.4. Ce organisme pot contribui la stabilirea unor standarde și valori de referință pentru a reduce la minimum riscul de performanță?
- 2.5. Ce reglementări ar putea încuraja dezvoltarea în continuare a creditelor ipotecare verzi? Există vreo reglementare specifică a României care trebuie abordată? Ce fel de date sunt necesare pentru a sprijini în continuare modelul? Cum poate sprijini sectorul bancar din România colectarea acestor date?
- 2.6. Cum poate fi instituit un dialog permanent între bănci și sectorul eficienței energetice?

GRUPUL TEMATIC 3: RENOVAREA ENERGETICĂ A CLĂDIRILOR PUBLICE

Moderator: Viorel Alicuș, Director General, Direcția Generală pentru eficiență energetică, surse regenerabile, cogenerare și energie termică, ANRE

Raportor: Alexandru Petrovici, Director Executiv al Asociației Orașelor din România

Cadrul juridic pentru contractele de performanță energetică

Dinis Rodrigues, Expert Energetic, Banca Europeană de Investiții

DI Rodrigues a prezentat o imagine de ansamblu asupra barierelor și potențialul în ceea ce privește piața contractelor de performanță energetică (CPE) europeană. Conform acestei imagini, în general, piața CPE europeană este destul de limitată. Acest lucru este legat de tratamentul statistic al CPE, care implică creșterea datoriei și implicit un deficit public mărit. În acest context, dânsul a prezentat noul ghid EUROSTAT privind tratamentul statistic și ce implică regulile EUROSTAT pentru proiectele CPE/ESCO.

Datorită interesului deosebit din partea României, dânsul a prezentat piața portugheză CPE, inclusiv istoria și principalele fapte. Mai mult decât atât, a prezentat programul ELENA și exemplele de proiecte CPE sprijinite de program. Din cele 74 de proiecte sprijinite, 38 de proiecte includ ESCO/CPE (pentru sectorul public).

[Prezentare](#)

ESCO - Schema pilot în România

Daniela Ionescu, specialist principal în infrastructura municipală, BERD

Dna Ionescu a prezentat proiectele pilot ale BERD din 2014 privind ESCO în clădirile publice din două orașe, și anume Craiova și Galați. Acestea au fost încercări de a lansa EPC, dar aceste proiecte pilot s-au confruntat cu bariere semnificative legate de condițiile-cadru existente, cum ar fi percepția mai mare a riscului din cauza lipsei de experiență în domeniu din România, neincluderea în caietul de sarcini a costurilor operaționale și de întreținere, datele inițiale ale proiectelor neclare/inexacte, bugetul necorespunzător și lipsa controlului contractorului asupra economiilor de energie garantate etc.

Context

Acest grup de lucru a analizat modalitatea de creștere al ratelor de renovare pentru clădirile publice, care este de cele mai multe ori limitată de capacitatea proprietarilor de clădiri publice de a identifica și implementa proiecte de eficiență energetică. Contractele de performanță energetică ar putea reprezenta o parte a soluției, dar piața în domeniu trebuie dezvoltată și structurată

În principiu, investițiile în eficiența energetică a clădirilor publice împărtășesc multe dintre avantajele clădirilor comerciale (mărimea, intensitatea energetică, proprietatea concentrată, administratorii de facilități profesionalizate), dar se confruntă cu provocări suplimentare legate de procedurile de achiziții mai greoaie, a stimulentele potențiale împărțite între diferitele divizii responsabile cu achizițiile publice și cu facturile de energie, restricțiile privind bilanțul și limitele prevăzute de normele contabile publice

Conferința publică a inclus prezentări privind legislația energetică pentru [CPE în Portugalia](#) și exemple de renovare a eficienței energetice printr-un ghișeu [unic](#), exemplificate prin Rhodoshop, Bulgaria și prin [Fondul Bulgar de Eficiență Energetică](#).

Rhodoshopul a fost rezultatul proiectului [H2020 CITYinvest](#), care a avut ca scop promovarea finanțării inovatoare pentru stimularea investițiilor în proiecte de eficiență energetică, prin sintetizarea modelelor financiare existente în Europa și prin furnizarea de soluții personalizate pentru cele trei regiuni pilot participante, provincia belgiană Liege, regiunea bulgară Rodopi și regiunea spaniolă Murcia. Proiectul [RENOWATT](#) a servit ca model în termeni de finanțare inovatoare pentru a fi replicat. Acesta este sub forma unui **ghișeu unic pentru modernizarea clădirilor publice** creat de provincia Liege prin intermediul agenției de dezvoltare regională (GRE-Liege).

RenoWatt acționează în numele autorităților publice, care realizează lucrări de modernizare a energiei în clădirile lor existente. Principalele principii ale RenoWatt sunt semnarea contractelor de performanță energetică (CPE) și comasarea clădirilor, adică colectarea de clădiri aparținând diferitelor municipalități pentru a ajunge la o dimensiune suficientă pentru un proiect de a deveni bancabil. Permite asigurarea celui mai bun preț de renovare și întreținere, precum și diversificarea riscului. RenoWatt oferă diferite servicii municipalităților: Simplificarea procesului de licitație, auditurile tehnice, analiza financiară, achiziționarea CPE (de la specificațiile inițiale până la negocierea contractelor cu ESCO), comasarea clădirilor, identificarea surselor de finanțare.

Un alt exemplu de ghișeu unic pentru modernizarea clădirilor publice este [InEECo](#), Inițiativa pentru performanța energetică și contractarea de energie pentru clădiri publice, care este sprijinită de programul ELENA și coordonat de Agenția pentru protecția climatică și energia din Baden-Württemberg (KEA). Cu InEECo, este posibil ca municipalitățile, districtele și administratorii publici din Baden-Württemberg să desfășoare operațiuni de reabilitare pentru reducerea consumului de energie cu costuri reduse. Inițiativa asigură o supraveghere imparțială și independentă a proiectelor de economisire a energiei — de la consultarea inițială până la organizarea procedurii de ofertare și atribuire a contractului de economisire a energiei.

„Pentru [eficiență energetică și Fondul pentru Surse regenerabile](#) “ (lb. eng.: Energy Efficiency and Renewable Sources Fund, EERSF), cunoscut anterior ca „Fondul pentru eficiență energetică din Bulgaria“ (lb. eng.: Bulgarian Energy Efficiency Fund, BEEF), are capacitatea combinată a unei instituții de creditare, a unui mecanism de garantare a creditelor și a unei societăți de

consultanță. Acesta oferă asistență tehnică întreprinderilor, municipalităților și persoanelor fizice din Bulgaria pentru elaborarea proiectelor de investiții în eficiența energetică și ulterior oferă asistență pentru finanțare, cofinanțare sau joacă rolul de garant în fața altor instituții de finanțare. Fondul Bulgar de Eficiență Energetică este un model bun datorită faptului că acesta oferă împrumuturi și garanții pentru ESCO. Aceștia totodată refinanțează ESCO. Odată ce ESCO are un contract în desfășurare, Fondul oferă bani în contul creanțelor viitoare ale proiectului, permițând ESCO să dezvolte proiecte suplimentare.

Evenimentul public a subliniat necesitatea unui **cadru legislativ adecvat pentru proiectele CPE**, precum și necesitatea adaptării procedurilor de achiziții. Un alt punct juridic este legat de contabilitate și de măsura în care aceste proiecte sunt prezentate în bilanț sau în afara bilanțului. În acest context, la 8 mai 2018, Eurostat și Banca Europeană de Investiții (BEI) au lansat un nou ghid privind tratamentul statistic al contractelor de performanță energetică. Noul Ghid respectă [liniile directe ale Eurostat privind tratarea revizuită a contractelor de performanță energetică în conturile publice emise în septembrie 2017](#) și explică aplicarea sa practică.

Evenimentul public a subliniat, de asemenea, punctul de vedere al societăților comerciale de servicii (ESCO) din România, care consideră necesară stabilirea unui cadru legislativ pentru derularea acestor contracte de performanță energetică, fapt ce ar constitui primul pas pentru dezvoltarea pieței de servicii energetice. Din punctul de vedere al ESCO-urilor din România este necesar ca autoritățile publice să elaboreze un cadru legislativ adecvat.

Masa rotundă a urmărit să exploreze în continuare pașii care trebuie făcuți în sprijinul județelor, regiunilor și agențiilor energetice pentru a oferi o mai bună informare și sprijin municipalităților și altor entități publice pentru a depăși barierele generate de implicare în astfel de proiecte și de achizițiile publice. O soluție ar putea fi ghișeele unice.

Soluțiile potențiale pentru creșterea renovării în clădirile publice din România pot fi, de exemplu, explorate prin intermediul:

- Ghișee unice pentru facilitarea pieței CPE/ESCO, inclusiv prin utilizarea unui cadru legal de atribuire a contractelor/achiziții publice.
- Asistența pentru Dezvoltarea Proiectelor (cu cerințe privind efectul de levier) și agregarea micilor municipalități pentru a reduce costurile de tranzacție
- Forfetarea contractelor de performanță energetică, ce permite refinanțarea societăților de servicii energetice, și care poate fi pusă în aplicare prin intermediul unor vehicule specifice, similare cu cele ale [Fondului Bulgar de Eficiență Energetică](#) pentru clădirile publice sau [Fondul Baltic](#) de Eficiență Energetică pentru clădirile rezidențiale. Conferința publică a inclus o [prezentare](#) a **Facilității Baltice pentru Eficiență Energetică (lb. eng.: Latvian Baltic Energy Efficiency Facility, LABEEF) din Letonia**, care a inițiat o inițiativă promițătoare de promovare a dezvoltării ESCO utilizând veniturile provenite din economisirea energiei pentru a reduce riscurile financiare și a finanța renovarea majoră la scară largă. A fost creat un fond forfetar care să permită refinanțarea ESCO. După ce s-au verificat economiile de energie ce rezultă din derularea unui contract, de obicei după 1 până la 2 ani, acest fond forfetar achiziționează creanțele viitoare de la ESCO, permițând ESCO să preia noi împrumuturi.

Întrebări cheie

- 3.1. Care sunt nevoile proprietarilor publici de clădiri din România în ceea ce privește sprijinirea acestora în proiectele lor de renovare energetică? Cum ar putea fi asistați acești proprietari? Cine ar putea oferi această asistență?
- 3.2. Finanțarea din fonduri publice ar putea fi alocată sub formă de asistență pentru dezvoltarea proiectelor, care ar avea un efect de levier mai mare decât subvențiile pentru investiții/împrumuturile publice? Cum se poate îmbunătăți accesul la ELENA și finanțările PDA?
- 3.3. Ce măsuri sunt necesare pentru a îmbunătăți piața contractelor de performanță energetică, inclusiv cadrul legislativ? Cum poate fi îmbunătățit accesul la finanțare pentru ESCO? De exemplu, ar putea fi sprijinite mecanisme precum standardizarea și forfetarea CPE-urilor?
- 3.4. Ce măsuri sunt necesare pentru creșterea gradului de conștientizare și de consolidare a capacităților pentru proprietarii publici de clădiri?

GRUPUL TEMATIC 4: EFICIENȚA ENERGETICĂ ÎN SECTORUL IMM-URILOR

Moderator: Răzvan Grecu, Președinte, Asociația Română pentru Promovarea Eficienței Energetice (ARPEE)

Raportor: Felix Căprariu, Membru al Consiliului de Administrație, Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii (CNIPMMR)

Sisteme de finanțare ecologică pentru IMM-uri

Valentina Croiala, Manager de Sucursală, ProCredit Bank

ProCredit Bank se concentrează pe IMM-urile formal inovatoare și în creștere, incluzând promovarea investițiilor în tehnologii și afaceri ecologice. Accentul se pune pe sectoarele economice intensive și pe cele mai comune tipuri de investiții. Banca a creat o schemă de finanțare ecologică pentru IMM-uri (finanțare 100%), destinată investițiilor în eficiența energetică și în tehnologiile care produc energie din surse regenerabile, precum și pentru activitățile care impun măsuri de protecție a mediului.

Aceste împrumuturi oferă mai multe avantaje: Perioade lungi de finanțare de până la 15 ani; rate convenabile ale dobânzilor pentru proiectele de investiții/garanțiile oferite de fondurile UE (InnovFin sau Inițiativa IMM-urilor); perioada de grație standard de până la 18 luni.

Portofoliul de împrumuturi verde al băncii a fost de 28,2 milioane de euro începând cu decembrie 2017. 48% din portofoliu provine de la Innovfin, 14% de la EIF Jeremie și 38% din fondurile proprii. Finanțarea verde a fost lansată în noiembrie 2014.

Prezentare

Prezentare - *Marius Nadolu, Șeful Departamentului Trezorerie, Procredit Bank - nu este prezent*

Experiențe din inițiativa EBRD RoSEFF UE

Stefania Racolta, Șeful Finanțării Verzi UE, BERD

În cadrul inițiativei GEF (Programul de Finanțare al Economiei Verzi, lb. eng.: Green Economy Financing Facility Programme), BERD extinde linii de credit către instituțiile financiare locale pentru a oferi finanțare întreprinderilor mici și mijlocii, întreprinderilor sau gospodăriilor pentru tehnologii de înaltă performanță în domeniul climei și al mediului

Una dintre inițiative este Facilitatea de finanțare a energiei durabile a BERD România (lb. en.: Romania Sustainable Energy Finance Facility, RoSEFF) care a finanțat împrumuturi către o gamă largă de IMM-uri din sectorul privat prin intermediul a patru bănci românești participante (BCR, BRD, Banca Transilvania, UniCredit). Aceasta a inclus subvenții UE de 10% sau 15% din valoarea creditului și s-a bazat pe o eligibilitate tehnică rapidă pentru proiecte mici, simple,

folosind tehnologie selectată (cuprinsă în lista măsurilor și echipamentelor eligibile). Acesta lucru a condus la 341 de investiții în valoare totală de 69 de milioane de euro.

BERD este pregătită să structureze și să implementeze un alt program pentru investițiile în domeniul energetic și al eficienței resurselor pentru întreprinderile din România prin intermediul băncilor partenere locale. Aceștia caută în prezent o sursă de fonduri donatoare pentru a sprijini AT și stimulente; o sursă potențială atât în România, cât și în alte state membre ar putea fi fondurile naționale de mediu.

Următoarea discuție a fost destul de intensă și a ajutat faptul că a existat o interacțiune între instituțiile finanțatoare și reprezentanții sectorului energetic. Au existat numeroase întrebări către instituțiile de finanțare legate de procedurile de împrumut și de atenuarea riscurilor,

Evaluarea bonității IMM-urilor a fost adusă în discuție, incluzând modul în care acestea sunt evaluate în funcție de istoricul și perspectivele lor de afaceri.

Discuția principală a fost legată de modul de creare a unui serviciu non-stop pentru IMM-uri. Ca parte a soluției, s-a propus crearea unei platforme naționale centrale cu date standardizate pentru măsurile EE și cifrele-cheie. Această bază de date ar putea să se dezvolte pe experiența și rezultatele deja obținute din inițiativa BERD RosEFF, Fondul pentru eficiență energetică, schemele de garantare ale BEI, operațiunile băncilor și așa mai departe. Totodată, este important să se ofere AT pentru IMM-uri pentru identificarea și punerea în aplicare a măsurilor, spre exemplu prin activități de sensibilizare și audituri energetice.

S-a discutat despre cum să se sprijine implementarea auditurilor energetice în IMM-uri și modul în care acestea ar putea fi finanțate, de exemplu, prin sprijin acordat de stat sau al subvențiilor la dobândă.

Necesitatea unui nou fond de garantare a fost subliniată care ar putea fi legată de platforma de reducere a riscurilor și de standardizare menționată mai sus și ar trebui să ia în considerare, totodată, experiența acumulată în actuala schemă de garantare a BEI.

În ceea ce privește concluziile finale, vă rugăm să consultați rezumatul de mai sus.

Context

În cadrul acestei sesiuni au fost analizate aspectele specifice legate de IMM-uri, în special cum să se depășească lipsa capacității de identificare și implementare a investițiilor în eficiența energetică, nivelul scăzut de creditare a IMM-urilor. S-a discutat și despre ce tip de servicii integrate (ghișeu unic) ar putea fi propus IMM-urilor pentru a crește investițiile în domeniul eficienței energetice.

Conferința publică a inclus o [prezentare](#) a Fondului Român pentru Eficiență Energetică (FREE) ca un bun exemplu de asistare a sectorului industrial în finanțarea proiectelor pe bază comercială.

Mai mult decât atât, Conferința a adus în discuție numeroasele probleme care trebuie încă depășite în cadrul sectorului IMM din România (o abordare [prezentată](#) de ARPEE). Câteva câștiguri de eficiență energetică au fost atinse, însă pentru eliberarea potențialului general va fi nevoie un acces mai bun la finanțare prin noi scheme de finanțare și prin noi instrumente de reducere a riscurilor de investiții.

Industriile mari au o putere de investiție superioară, o mai bună calitate a creditului și un acces mai facil la tehnologii și competențe tehnice eficiente. Concurența pe piață îi forțează să rămână competitivi din punct de vedere al costurilor și oferă unele stimulente pentru eficiența energetică. Măsurile EE cu un timp redus de rambursare au fost deja implementate, însă condițiile actuale de pe piață (presiunea concurențială) pot întârzia măsurile suplimentare EE.

ALRO a fost [prezentat](#) ca fiind un exemplu al unei companii de mari dimensiuni, care a realizat un număr semnificativ de proiecte de eficiență energetică, care vizează, printre altele, îmbunătățirea competitivității pe piețele lor. Cazul acestora este un exemplu bun al unei industrii care se concentrează nu numai pe avantajele directe asupra energiei, ci și pe beneficiile non-energetice derivate din proiectele de eficiență energetică.

Există o tendință crescătoare în rândul IMM-urilor de a se concentra asupra eficienței energetice, care, printre altele, este susținută de activitățile [ProCredit Bank](#). După cum demonstrează [prezentarea](#) acestora în cadrul evenimentului public, urmăresc în mod activ potențialul IMM-urilor prin portofoliul Credit Financiar Verde. Cu toate acestea, multe bariere trebuie încă depășite pentru a ajunge la toate IMM-urile. Acest lucru a fost subliniat și de Asociația Română a Băncilor în cadrul evenimentului.

ProCredit Bank este una dintre cele cinci bănci române care au semnat o inițiativă pentru IMM-uri în România (iunie 2017), pentru a oferi noi finanțări întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din întreaga țară. Inițiativa IMM-urilor este gestionată de Grupul BEI (Banca Europeană de Investiții și Fondul European de Investiții), Guvernul României și Comisia Europeană. Acordurile cu cele cinci bănci implicate vizează facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare prin acordarea unei garanții de 60% pentru fiecare împrumut și prin reducerea ratelor dobânzilor practicate de bănci. De aceste tranzacții cu Raiffeisen Bank, ProCredit Bank România, Banca Comercială Română, Banca Transilvania și BancPost vor beneficia aproximativ 3.700 de IMM-uri și de întreprinderi nou-înființate care au nevoie de finanțare.

Creșterea prețurilor de vânzare la energie a făcut ca IMM-urile să fie mai conștiente de beneficiile eficienței energetice. Cu toate acestea, IMM-urile nu dispun de o putere financiară suficientă pentru a finanța partea de investiții din capitaluri proprii și au competențe interne limitate pentru realizarea proiectelor EE. Mai mult, diferitele dimensiuni ale IMM-urilor reprezintă o provocare în ceea ce privește asistarea acestora. Există diverse nevoi și competențe în întregul sector și pentru toate dimensiunile IMM-urilor.

Pot fi create instrumente suplimentare, inclusiv instrumente pentru reducerea riscurilor investiționale. Autoritățile publice ar putea juca un rol mai activ, inclusiv prin intermediul politicilor fiscale, în penetrarea unor scheme de finanțare noi și inovatoare și a unei educații îmbunătățite. Cunoașterea părților interesate cu privire la eficiența energetică va fi esențială (campanii de informare, mese rotunde etc.).

Întrebări cheie

- 3.1. Cum asigurăm corelarea dintre sistemele de gestionare a energiei, programele de audit energetic și accesul la finanțare pentru a se asigura că măsurile relevante de EE sunt identificate și puse în aplicare în cadrul IMM-urilor?
- 3.2. Ce tip de instrumente financiare ar putea fi aplicate pentru reducerea riscurilor în sectorul IMM-urilor?
- 3.3. Care ar putea fi principalele componente ale unui serviciu de tip „ghișeu unic”, cele mai adecvate pentru a răspunde nevoilor IMM-urilor din România în ceea ce privește investițiile în eficiența energetică? Cine ar fi actorii care pot furniza acest serviciu?
- 3.4. Ce măsuri sunt necesare pentru sensibilizarea IMM-urilor și consolidarea capacităților acestora în domeniul eficienței energetice ?

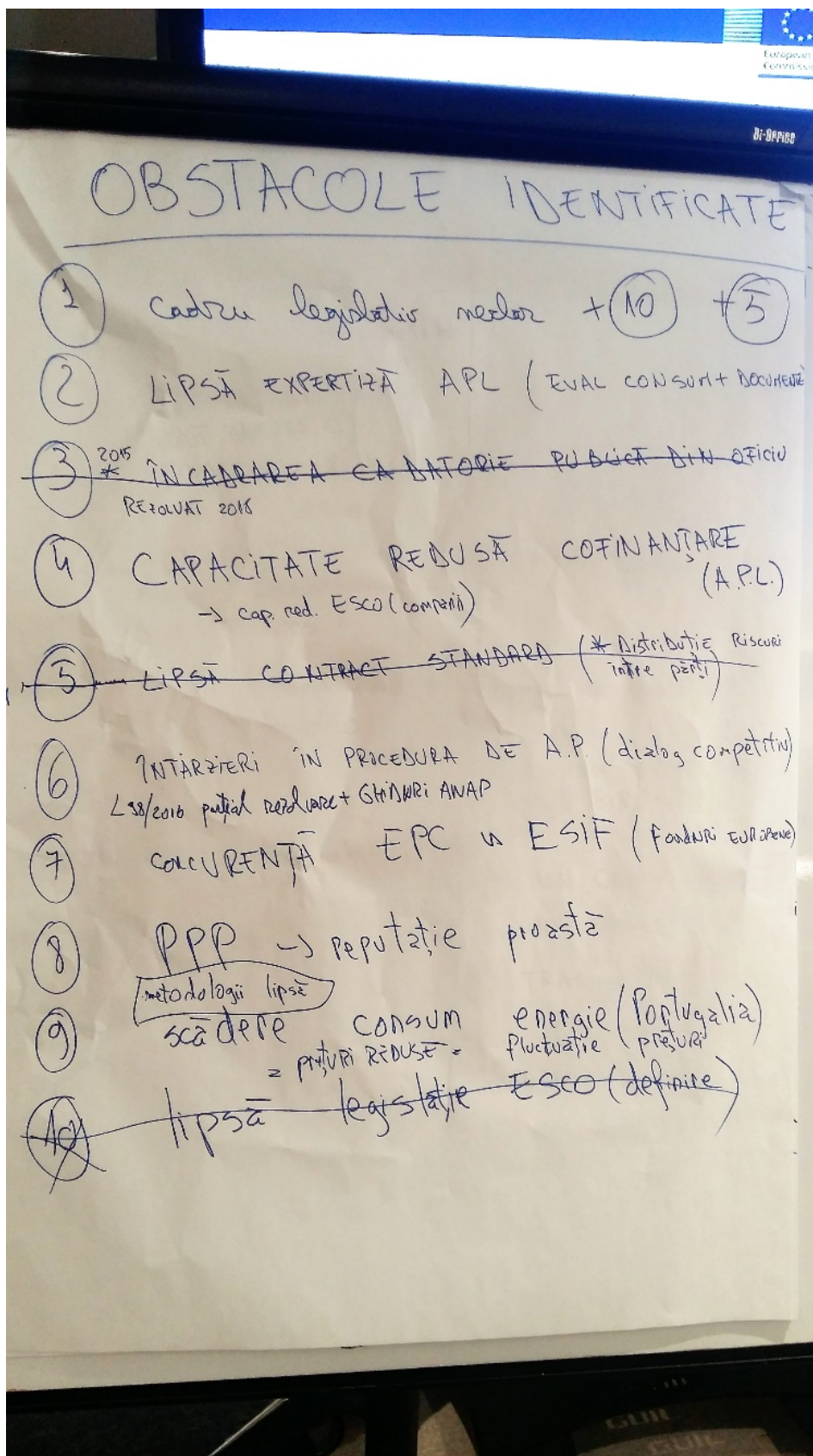
ÎNCHIEIEREA SEDINTEI PLENARE

Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro

Rezultatele obținute de la cele patru grupuri de teme discutate în profunzime au fost rezumate de către raportori după cum sunt prezentate mai sus.

Întâlnirea a fost încheiată de domnii Constantinescu și Alicuș, care au mulțumit tuturor participanților din instituțiile din UE și din România. S-a convenit asupra unei mese rotunde ulterioare, în primul trimestru al anului 2019. Între timp vor continua activitățile ANRE, precum și discuțiile cu băncile. Domnul Alicuș a sugerat să se păstreze aceleași subiecte pentru următoarea masă rotundă.

OBLIGATII IPERINCHIVIE

III PROBLEMA	SOLUȚIE
<p>① CADRU LEGAL</p> <ul style="list-style-type: none"> A) Achiziții (certificate) B) Alocarea bugetelor / intrarea în publică C) EXEC. MAS. DE ENERGIE (ACUȘI ENERGETIC) D) MECANISM CERTIFICARE ESCO 	<p>→ Flexibilitate</p>
<p>② LIPSĂ EXPERTIZĂ APL</p> <p>* MĂSURARE CONSUM BASELINE DOC</p>	<p>② EXPERT JUDEȚEAN</p>
<p>③ CAPACITATE REDUSĂ FINANȚIERĂ COFIN - APL ESCO</p>	<p>③ FONDA DE GARANTARE PT ESCO</p> <p>+ certificare contract în raport cu Reguli EUROSTAT</p>
<p>④ CONCURENȚĂ EPC VS F. STRUCTURALE</p>	<p>④ INV. COMERCIALĂ - ESCO</p> <p>INV. NECOMERCIALĂ - FONDULE UE</p>
<p>⑤ VARIATII PREȚ</p>	<p>⑤ TRANSFER ^{CAZUL} ARE IN PROSUMATOR</p> <p>CONTRACT (DISTRIBUȚIE RISCUL)</p> <p>ART DE AJUSTARE A PREȚURILOR</p>